

GEERT MESSIAEN (LM) SCHREEF EEN BOEK OVER DE GEZONDHEIDSZORG IN BELGIË

SOLIDARITEIT ALS COREBUSINESS

BELEID EEN BETERE ORGANISATIE VAN DE GEZONDHEIDSZORG STAAT BOVENAAN HET VERLANGLIJSTJE VAN GEERT MESSIAEN. DE SECRETARIS-GENERAAL VAN DE LIBERALE MUTUALITEIT SCHREEF EEN BOEK EN HOUDT DAARIN EEN VURIG PLEIDOOI VOOR KEUZEVRUJHEID, SOLIDARITEIT EN SAMENWERKING. "WE MOETEN AAN LANGETERMIJNDOELEN WERKEN EN ONS MINDER BLINDSTAREN OP BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN." **TEKST HAROLD POLIS | FOTO JAN LOCUS | ILLUSTRATIE IEF**

Om ons te beschermen tegen de gevolgen van ziektes en ongevallen worden we lid van een ziekenfonds. Die 'mutualiteit' staat in België sterk. Lidmaatschap is verplicht, maar de leden morren niet. Ruim 97% van de burgers is tevreden met de Belgische gezondheidszorg. De ziekenfondsen spelen hierbij een centrale rol. Ze beheren de ziektekostenverzekering die we met z'n allen bekostigen door werkgevers en werknemersbijdragen af te dragen aan de sociale zekerheid. Voorlopig mogen de kosten van de

gezondheidszorg jaarlijks toenemen met 4,5% boven inflatie. Maar die groeinorm staat al lang onder druk. Geert Messiaen heeft een duidelijk beeld van wat ons te doen staat: "Gezondheidszorgbeleid wordt in dit land gevoerd vanuit een boekhoudersmentaliteit. We moeten de noden van de bevolking voor ogen houden en op basis daarvan langetermijndoelen uitwerken. Een van die doelen zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat je in een regio efficiënt rvt's bouwt. Vandaag houdt men vaak op met plannen aan de grens van een stad of een gemeente."

BIJ EEN DERDE VAN DE BELGEN DIE VOOR LANGE TIJD OF DEFINITIEF WERKONBEKWAAM WORDEN, ZIJN PSYCHISCHE PROBLEMEN DE OORZAAK.

ZORG BETER ORGANISEREN

Een toegankelijke en eerlijke gezondheidszorg veronderstelt een stevige organisatie. En die kan stukken beter, zegt Messiaen. "In ons land bestaat er eigenlijk geen coherent gezondheidsbeleid. De bevoegdheden zijn verdeeld onder twaalf excellenties, verspreid over vijf regeringen. De Liberale Mutualiteit pleit al lang voor één minister die de eindverantwoordelijkheid draagt, eerder dan een volledige defederalisering van de sociale zekerheid." Een klassieker is de onnatuurlijke opdeling tussen residentiële en ambulante zorg. Maar het aantal voorbeelden is legio. De infrastructuur van de woonzorgcentra is een regionale bevoegdheid, de verzorging volgt dan weer de federale regelgeving. En zo gaat het met heel wat structuren, personeelsstatuten of informaticasystemen. "De sociale zekerheid kost geld, maar de mens is ons kostbaar. Dat is voor ons als mutualiteit het uitgangspunt. Daarom is samenwerking zo belangrijk. Neem nu een heikel thema als fijn stof. Waarom organiseren alle betrokken actoren, ziekenfondsen inluus, geen gezamenlijke activiteiten? Preventie is een wettelijke opdracht van de ziekenfondsen, maar gezondheidsvoorlichting is geregionaliseerd."

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Geert Messiaen ziet in de geestelijke gezondheidszorg een van de belangrijkste uitdagingen voor de volksgezondheid: "Als je naar het aantal 'psychiatrische ziekenhuisbedden' kijkt, dan bekleden we op wereldvlak de tweede plek. Ondanks die prestatie komen we tekort bij het invullen van de zorgnoden. De ambulante zorg is immers te weinig uitgebouwd. Het aanbod is te klein. De diensten kampen met wachtlijsten. Er zijn te weinig psychiaters. De ziekteverzekering komt niet tussen in psychotherapie bij een klinisch psycholoog. En er is onvoldoende begeleiding bij de overgang van residentiële naar ambulante zorg." Die *treatment gap* moet verdwijnen. Eind vorig jaar kreeg het fameuze artikel 107 uit de federale ziekenhuiswet groen licht. Dit artikel zorgt ervoor dat psychiatrische ziekenhuizen flexibeler zullen kunnen omspringen met de middelen die hen werden toegekend door de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

Geert Messiaen: "Naast het feit dat je ook hier, volgens mij, het best werkt met één minister die de zorg coördineert, heb je een grotere samenwerking nodig tussen het Vlaamse en federale niveau. En bij die samenwerking moet bovendien justitie worden betrokken." Er wordt volgens Messiaen nog te weinig aandacht besteed aan de preventie van psychische problemen. Terwijl de cijfers tot bezinning stemmen. Bij een derde van de Belgen die voor lange tijd of definitief werkonbekwaam worden, vormen psychische problemen de oorzaak. En bij het deel van de bevolking dat vijftien jaar of ouder is, kampt één op vier met psychisch onwelbevinden.

ZORG IS GEEN COMMERCE

De corebusiness van de Liberale Mutualiteit is solidariteit, tussen Noord en Zuid, jong en oud, gezonden en zieken, actieven en niet-actieven. Een brede, toegankelijke en solidaire gezondheidszorg en ziekteverzekering die keuzevrijheid garandeert, wordt niet bevorderd door commercialisering. Geert Messiaen: "Het is niet omdat we de Liberale Mutualiteit heten dat we commercialisering zouden goedkeuren. Integendeel, voor ons is gezondheid net geen koopwaar. We moeten te allen prijze de duale gezondheidszorg vermijden waarbij de kwaliteit wordt bepaald door wat je kan betalen. Om dezelfde reden vinden we dat onze mutualiteit zich niet mag verliezen in nevenactiviteiten, incentives en commercieel getinte ledenwerving."

Europa speelt dan ook een steeds grotere rol in het doen en laten van een mutualiteit, vooral het ontbreken van een volwaardig sociaal Europa. De Liberale Mutualiteit ijvert voor een statuut van Europese

mutualiteit, gebaseerd op het Belgische voorbeeld. "Je kan een ziekenfonds niet benaderen als een commerciële onderneming", zegt Geert Messiaen.

Dit gaat in tegen de Europese tendens om gezondheidszorg toch te beschouwen als een economische activiteit die onderhevig is aan concurrentie. Messiaen: "Een mutualiteit is geen verzekering die aan risicoselectie doet. De overgang van ziekenfonds naar zorgverzekeraar, zoals in Nederland, is heilloos. Je hebt daar een basisverzekering en voor andere risico's moet je je apart verzekeren. Het enige dat voor ons telt, is gezondheid bevorderen in een sfeer van solidariteit en zonder winstbejag."

► www.mut400.be

► *Geert Messiaen, Gezondheid is geen koopwaar. Manifest van een liberaal mutualist, Garant, 2009, 158 p., ISBN 978 90 441 2489 7*

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum

Geert Messiaen (LM): "Het is niet omdat we de Liberale Mutualiteit heten dat we commercialisering zouden goedkeuren."